

Kinnitatud kk 13.03.2025 nr 1-3/20

**TORI PÕHIKOO
ÕPPEKAVA ÜLDOSA**

SISUKORD

TORI PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA	5
1. ÜLDSÄTTED	5
2. KOOLI AJALUGU.....	5
2.1 Kooli asend	5
2.2 Kooli sümbolika	6
2.3 Kooli eripära, moto, visioon ja missioon	6
2.4 Meie väärtused	7
2.4.1 Meie alusväärtused.....	7
2.4.2 Meie põhiväärtused	8
3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	10
4. VALDKONDADESISESED JA –ÜLESED LÕIMINGVÕIMALUSED	10
5. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	11
6. ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED	19
6.1 Õppe ja kasvatus eesmärgid kooliastmeti	20
7. ÕPPEKORRALDUS, SH ÕPPE KORRALDAMISE VIISID.....	21
8. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED.....	24
9. LIIKLUSKASVATUS.....	25
10. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	27
11. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS	29
11.1 Üldsätted	29
11.2 Hindamise eesmärgid	30
11.3 Hinnete märkimine.....	30
11.4 Hindamisel kasutatavad mõisted.....	30
11.4 Hindamise korraldus	31
11.5 Teadmiste ja oskuste hindamine.....	32
11.6 Käitumise ja hoolsuse hindamine	33
11.7 IÕK-l õppiva õpilase hindamine	34

11.8 Järelevastamiste korraldus	35
11.9 Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine	35
11.10 Täiendav õppetöö	35
11.11 Klassikursuse kordamine	36
11.12 Põhikooli lõpetamine	36
11.13 Hinde ja hinnangu vaidlustamine	38
12. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	38
12.1 Üldsätted	38
12.2 Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppe korraldamine	38
12.3 HEV õpilaste õppekorralduse põhimõtted	39
12.4 Tori Põhikoolis HEV õpilastega töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded	39
12.5 Tugimeetmed HEV õpilaste toetamiseks.....	40
13. KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE.....	41
14. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS.....	43
15. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	43
15.1 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	43
15.2 Projektide kavandamise põhimõtted	44
16. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	44
16.1 Kooli õppekava muutmise algatamine	44
16.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	44
16.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele	45
16.4 Kooli õppekava kehtestamine	45
16.5 Kooli õppekava avalikustamine	45

TORI PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Tori Põhikooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 3 alusel.

1. ÜLDSÄTTED

- (1) Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on lähtutud riiklikust õppekavast, arvestatud on kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.
- (2) Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades on välja toodud ainekavad klassiti, mis lähtuvad põhikooli riiklikust õppekavast ja õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.
- (3) Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.
- (4) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

2. KOOLI AJALUGU

Esimesed teated koolihariduse andmisest Toris on pärit aastast 1728, kui kirikukatsumise protokollis märgiti ära köstrikool, kus õppis 6 last. Tori kihelkonnakoolile alusepanijaks oli Sikana Jaan Tammann, kes organiseeris kooli rajamiseks rahakogumist ning juhatas ehitustöid.

Tori kihelkonnakooli ehitustöid alustati 1873. a ja hoone valmis 20. detsembril. 1874. a 14. jaanuar (vkj.) 1875. a, uue kalendri järgi 26. jaanuar alustati vastvalminud kihelkonnakoolis õppetööd 24 õpilasega. Kihelkonnakoolis oli võimalik õppida pärast IV klassi lõpetamist vallakoolis. Tori kihelkonnakoolis oli esialgu 2 klassi. Õppida tuli saksa keeles. Esimeseks koolijuhatajaks oli Johannes Kuus. 1935. a sai koolimaja elektrivalguse. 1936. aastal nimetati kool Virula kooliks. 1962. a avati uus koolihoone (praegune nn vana osa). Kool kandis Virula 8.-kl. Kooli nime, õpilasi oli 245. Koolil oli internaat, kooliaed, spordiväljak. 1980.-1991. a kandis kool Tori 8.-kl. Kooli nime. 1989/1990. õ-a alustati kooli juurdeehitusega, kuid rahapuudusel töö seiskus. 1991. aastast kannab meie kool Tori Põhikooli nime. Tänapäevases juurdeehituses, kus on söökla, raamatukogu, algklasside ruumid, direktori ja õpetajate kabinetid, alustati õppetööga jaanuaris 2000. Koolil on mitmeotstarbeline staadion, kus on 60 meetri pikkune ja 40 meetri laiune kunstmurukattega jalgpalliväljak, hoovõturajaga liivakastid kaugushüppeks ning tartaaniga kaetud 300 meetri pikkused jooksurajad. Lisaks on koolil kaasaegne arvutipark, mis võimaldab kiire uueneva digitehnoloogiaga muutuvast ühiskonnas toime tulla.

2.1 Kooli asend

Tori Põhikool asub Pärnumaal Tori vallas Tori alevikus, Pärnust 25 km kaugusel, looduskaunis kohas Pärnu jõe kaldal.

2.2 Kooli sümbolika

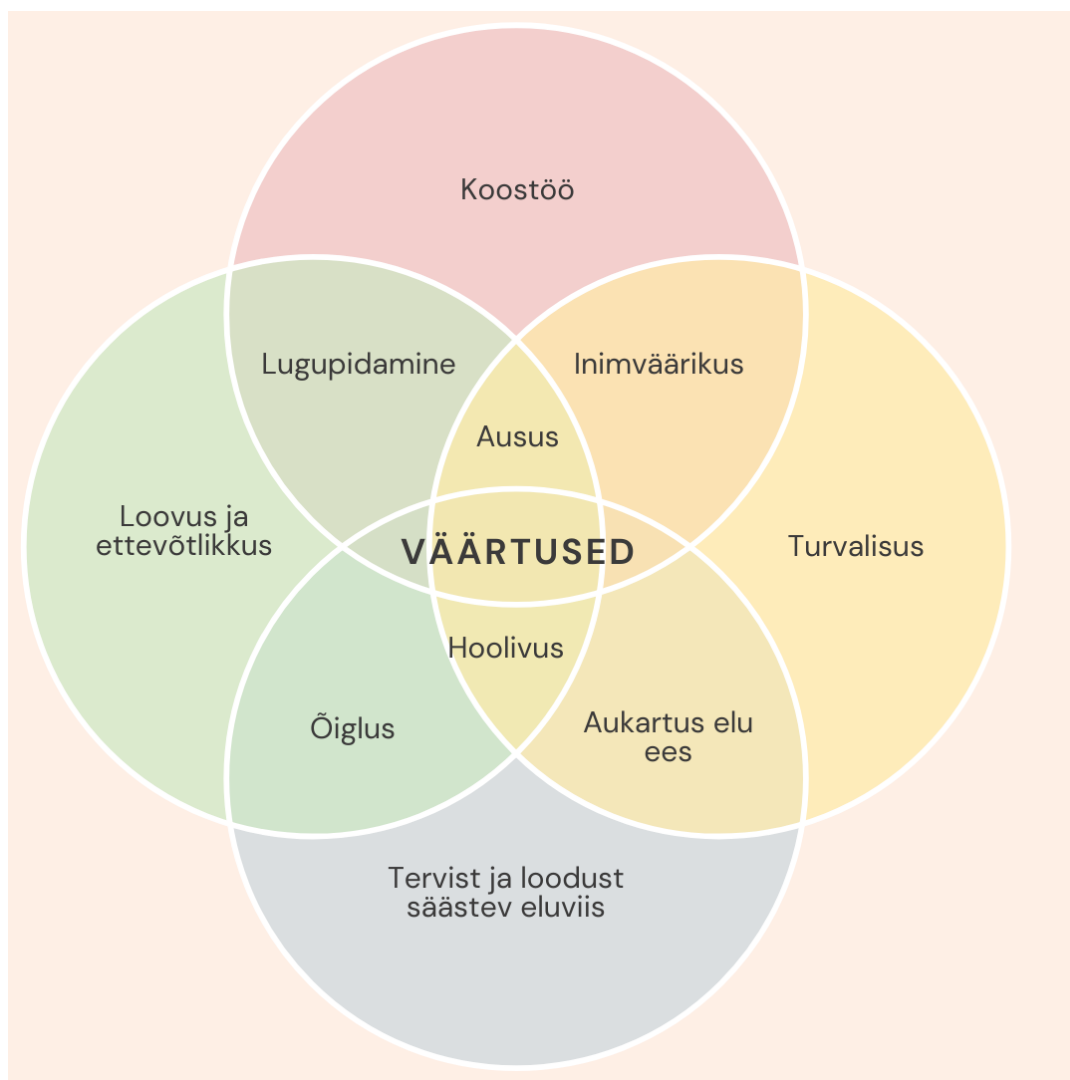
Koolil on oma logo (logo on kujutatud õppekava üldosa kaanel), mille autor on meie kooli kunagine õpetaja ja direktor Alar Raudoja. Tori koolil on ka oma valss. Tori kooli valsi viisi autoriks on kunagine õpilane Gunnar Männik ja sõnade autor meie kauaaegne õpetaja Elve Katai.

2.3 Kooli eripära, moto, visioon ja missioon

2.4 Meie väärtused

Tori Põhikoolis kujundatakse väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoitumise aluseks. Alusväärtused ja põhiväärtused on seatud kõigile Tori Põhikoolis tegutsevatele inimestele – nii õpetajatele, õppijatele kui ka koolis töötavatele teistele inimestele.

2.4.1 Meie alusväärtused

Alusväärtustena tähtsustame üldnimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväarikus, lugupidamine enda ja teiste vastu.

AUSUS väljendub tõe rääkimises ja valetamisest hoidumises. Tänu aususele saab mulle osaks teiste inimeste usaldus.

- ma räägin tõtt ja julgustan teisi tõtt rääkima;
- ma tunnistan, kui eksin;
- ma ei liialda, st ma ei lase asjadel paista teisiti, kui nad tegelikult on;
- ma suhtlen ausalt ja avatult, sest see on pikaajaliste suhete alustala;

HOOLIVUS on eriline omadus, mida saab välja näidata enda, teiste ja ümbritseva suhtes.

- ma olen kaaslaste suhtes tähelepanelik;
- ma võtan aega kuulata ära kaaslaste mured ja rõõmud;
- ma olen kaaslastele olemas, kui ta mind vajab.

ÕIGLUS on väärtus, mis ei luba teistele halba teha. Õiglaselt toimima tähendab anda igale inimesele see, millele tal on õigus.

- enne tegutsemist mõtlen, kuidas leida õiglane lahendus mõnes konkreetses situatsioonis;
- otsustan millistest käitumistest ja otsustest pean lähtuma, et jääda eetiliseks;
- kõik on seaduse ees võrdsed.

INIMVÄÄRIKUS kuulub vältimatult inimeseks olemise juurde. Laiemalt on inimväärikus seotud inimsuhete ja inimlikkusega. Meie koolis tunnevad kõik isikud end vajalike ja hinnatutena.

- ma hoolin kõigist inimestest, ei erista inimesi meelevaldselt vanuse, välimuse, tervisliku ja majandusliku olukorra, usu, nahavärvi ega mõne muu erisuse alusel.

LUGUPIDAMINE enda ja teiste vastu on inimsõbralikkus ja austus enda ja teiste vastu.

- usun endasse ja oma reaalsesse võimalustesse;
- tunnen rõõmu väikestest edusammudest, ei võrdle end teistega, tunnen oma tugevaid ja nõrku külgi;
- ei tunne end parema tegijana teisi kritiseerides ja maha tehes;
- suudan toime tulla ebaedu ja kriitikaga;
- ma ei tee haiget, alanda ega solva;
- õpin viha talitsema ja suunama;
- hoidun vihapidamisest, probleemid lahendan ära jooksva päeva sees;
- probleemid lahendan dialoogi teel, teisi haavamata, väljendades oma soove ja hoiakuid ausalt ja lõpuni;
- julgen tunnistada oma vigu, süüd ja üleastumisi ning vabandada;
- võetud kohustused täidan ausalt ja keerutamata.

AUKARTUS ELU EES ON eetiline suhtumine kõigesse elavasse tulenevalt kõigele elavale omasest elutahtest.

- hoian kogu elusloodust, sest kõik elav tahab elada ja tunneb valu.

(Alusväärtused lahti kirjutatud õpetajate töökoosoleku grupitöö ja õpilaste klassijuhataja tunni grupitöö tulemusel)

Alusväärtustena tähtsustame ka ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

2.4.2 Meie põhiväärtused

KOOSTÖÖ

Koostöö kõigi osapoolte vahel tagab eduelamuse õpilasele, koolitöötajale, lapsevanemale ja kogukonnaliikmele. Koostöös sünnivad ja teostuvad ideed, mis rikastavad meid keskendudes koos tegutsemise olulisusele, soodustades leidma paremaid lahendusi ja vastastikust toetust. Kaasahaarav koostoimetamine, mis toetab õpilase motivatsiooni, õpetaja loomingulisust ja kooliarendust.

TURVALISUS

Turvalise ja toetava keskkonna loomine on eduka õppeprotsessi aluseks. See hõlmab sõbralikke ja hoolivaid suhteid nii laste kui ka täiskasvanute vahel ning füüsilist ja vaimset heaolu. Inimesed teavad, kelle poole pöörduda mure või probleemi korral, ja saavad alati abi. Oluline on turvaline koolitee, koolibusside kasutamine ja üksteist toetav kogukond, mis pakub turvatunnet. Turvalised ja aktsepteerivad suhted õpilaste ja koolitöötajate vahel aitavad luua kindla aluse õppimisele.

TERVIST JA LOODUST SÄÄSTEV ELULAAD

Füüsiline ja vaimne tervis on edasijõudmise ja toimetuleku alus. Hoides ennast ja loodust, loome parema keskkonna tulevastele põlvedele. Enda rahulolu tagame õige toitumise, piisava une, tervisliku eluviisi, looduse hoidmise ja teadliku tarbimisega.

LOOVUS JA ETTEVÕTLIKKUS

Loov ja ettevõtlik ellusuhtumine on võtmetegurid elus hästi toimetulekuks. Need omadused aitavad probleemidele lahendusi leida, orienteeruda lahenduste paljususes ning teha õigeid valikuid. See julgustab õpilasi ja õpetajaid mõtlema loominguks, uurides erinevaid vaatenurki ja lähenema väljakutsetele leidlike lahendustega.

ÕPIFOOKUSEKS on koostöine koolikultuur tegutsedes ühtsete eesmärkide nimel.

Koolikultuuri aluseks on põhiväärtused, neist juhindudes loome turvalise sotsiaalse suhtluskeskkonna. Koolikultuur põhineb vastastikusel lugupidamisel, asutusesisesel ning kodu ja kooli vahelisel koostööl. Koostöö on kolmepoolne, kiire ja asjakohane.

3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

- (1) Meie koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (2) Meie kool toetab ja suunab tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.
- (3) Meie õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (4) Meie ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (5) Me toetame põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Loomes aluse enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- (6) Me aitame õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes, mis tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Meie kooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- (7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (8) Meie kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele ja rahva traditsioonide hoidmisele.
- (9) Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

4. VALDKONDADESISESED JA –ÜLESED LÕIMINGVÕIMALUSED

- (1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.
- (2) Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti, aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.
- (3) Lõimingu on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel. Lisaks vahenduspädevusele on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustatakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga.
- (4) Lõimingu on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus.

- (5) Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.
- (6) Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming.

5. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

- (1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- (2) Pädevused jagunevad üldpädevusteks ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.
- (3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.
- (4) Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Üldpädevuste kujunemine toimub läbi ühisürituste, kõigi õppeainete ning tunni- ja koolivälises tegevuses kaudu.
- (5)) Lihtsustatud õppes käsitatakse pädevust kui võimete kohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- (6) Üldpädevused on:

Kultuuri- ja väärtuspädevus;

Kultuuri- ja väärtuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi

Õppeainete kaudu kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab, et keel on rahvuskultuuri kandja ning, et keeleoskus on inimese identiteedi tähtis osa.
- Tunneb õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuure.
- Teab eri maade ja ajastute matemaatikute töid.
- Omab tervikülevaadet looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastasmõjudest ning inimtegevuse mõjust keskkonnal.
- Mõistab humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi.
- Omab kultuuriteadmisi.
- Mõistab ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana.
- Saab aru, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada.

Oskuse tasand

- Suhtub teadlikult kriitiliselt teabeallikatesse, sh meediasse.
- Mõistab ja aktsepteerib erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärandist.
- Tunnetab loogiliste mõttekäikude elegantsi ning õpitavate geomeetriliste kujundite ilu ja seost arhitektuuri ning loodusega.
- On püsiv, sihikindel ja täpne.

- Juhindub oma tegutsemises humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtustest.
- Põhjab oma valikuid.
- Seisab vastu kesksete normide rikkumisele.
- Hindab erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi.
- Kujundab ja põhjab oma arvamusi.
- Teeb põhjendatud valikuid tervisekäitumises.

Suhtumise tasand

- Loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel on kujunenud kõlbelised ja esteetilis-emotsionaalsed väärtused ning kultuuriväärtused.
- Väärtustab funktsionaalset kirjaoskust.
- Suhtub sallivalt erinevate võimetega õpilastesse.
- On kujunenud positiivne hoiak kõige elava ja ümbritseva suhtes, huvi loodusteaduste kui uusi teadmisi ja lahendusi pakkuva kultuurinähtuse vastu.
- Teadvustab loodusliku mitmekesisuse tähtsust ning selle kaitse vajadust.
- Väärtustab jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.
- On kujunenud tervislikud eluviisid.
- Suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse.
- Mõistab väärtussüsteeme ning elab kooskõlas mõtete, sõnade ja tunnetega.
- On suutlik enda heaolu kõrval teistega arvestama.
- On kujunenud eetilised ja esteetiliselt väärtushoiakud kunstiteoste ja kunstisündmuste analüüsimise kaudu.
- Teadvustab kunste eneseväljenduse vahendina.
- Austab autorsust.
- Suhtub teadlikult ja kriitiliselt erinevatesse infokanalitesse.
- Arvestab arvamuste ja ideede paljusust.
- Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.
- Tähtsustab tervist ning jätkusuutlikku eluviisi.
- Austab loodust ning inimeste loodud materiaalseid väärtusi.
- Suhtumine oma kaaslastesse on abivalmis ja sõbralik.
- Tähtsustab ausa mängu põhimõtteid sportlikes tegevustes, kujunedes kõlbeliseks isiksuseks.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus;

Sotsiaalne ja kodanikupädevus pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ennast teostada, toimida teadliku, aktiivse, abivalmis ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha erinevates olukordades koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Õppeainete kaudu sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- On avara maailmapildiga ja omab ettekujutust inimsuhetest.
- Teab õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid.
- Teadvustab kohalikke ja globaalseid keskkonnaprobleeme.
- On teadvustanud inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Oskuse tasand

- Suhtleb suuliselt ja kirjalikult.
- Arvestab suhtluspartneriga. Valib sobiva käitumisviisi.
- Esitab oma sisukohti ja põhjendab neid.
- Arenenud on koostööoskused.
- Oskab hinnata inimtegevuse mõju looduskeskkonnale.
- Oskab leida kohalikele ja globaalsetele keskkonnaprobleemidele lahendusi.
- Lahendab dilemmaprobleeme, kus otsuseid langetades tuleb lisaks loodusteaduslikele seisukohtadele arvestada inimühiskonnaga seotud aspekte – seadusandlike, majanduslike ning eetilisi-moraalseid seisukohti.
- On koostöövalmidus.
- Kaitseb oma seisukohti.
- Peab lugu teiste arvamusest.
- Tegutseb juhtides teadlikult ja jätkusuutlikult nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.
- On viisakas, tähelepanelik, abivalmis ja salliva suhtumisega kaaslastesse.
- Aktsepteerib erinevusi, arvestab esinevustega suhtlemisel.
- Oskab ennast kehtestada.

Suhtumise tasand

- On vastutustundlik ühiskonna ja kaaskodanike ees.
- Väärtustab üksteise toetamist.
- Kujunemas kultuuriline ühtsustunne.

Enesemääratluspädevus;

Enesemääratluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ning järgida terveid eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme. Õppeainete kaudu enesemääratluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Mõistab ennast.
- Hindab oma tugevaid ja nõrku külgi.
- Omab teadmist oma anatoomiast, füsioloogiast ja tervislikest eluviisidest.
- Teab individuaalset energia- ja toitumisvajadust, tervisliku treeningu individualiseeritust, haigestumistega seotud riske ning tervislike eluviiside erinevaid aspekte.
- Tunneb oma huve ja võimeid ning omab positiivset enesehinnangut.

Oskuse tasand

- Arutab eakohaseid probleeme, väljendab enda seisukoha ja otsib lahendusi, sh loovtöodes.
- Osaleb projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Töötab iseseisvalt.
- Hindab ja arendab oma võimeid.
- Suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse.

- Suudab järgida tervislikke eluviise. Suudab lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.
- Analüüsib ennast ja saab tagasisidet.
- Oskab hinnata oma kehalisi võimeid ning omab valmisolekut neid arendada.
- Suudab jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida terveid eluviise ning vältida ohuolukordi.

Suhtumise tasand

- On kujunenud rahvuslik, kultuuriline ja riiklik enesemääratlus.
- On kujunenud personaalne, sotsiaalne ja kultuuriline identiteet.
- On integreerunud noorte nüüdisühiskonda ja väljendab oma identiteeti loomingus.

Õpipädevus;

Õpipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: organiseerida õppekeskkonda individuaalsel ja rühmas ja hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust. Õppeainete kaudu õpipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb õpitut sügavuti ja saab kõigest aru.

Oskuse tasand

- On arenenud kuulamis- ja lugemisoskus.
- Mõistab eri liiki tekste.
- Eristab fakte ja arvamusi.
- Hangib eri allikatest teavet ja kasutab seda kriitiliselt.
- Koostab eri liiki tekste.
- Kujundab ja sõnastab oma arvamust.
- Teeb eneserefleksiooni.
- Analüüsib õpitut teadmisi ja oskusi.
- Analüüsib, otsib ratsionaalseid võtteid ja hindab kriitiliselt tulemusi.
- Üldistab ja kasutab analoogiat (kannab õpitut teadmisi üle sobivasse konteksti).
- Leiab loodusteaduslikku infot, sõnastab probleeme ja uurimisküsimusi, planeerib ja teeb katseid või vaatlusi ning teeb kokkuvõtteid.
- IKT-põhises õpikeskkonnas võtab kiirelt ja individualiseeritud tagasisidet.
- Suudab organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet.
- Planeerib õppimist.
- Kasutab õpitut erinevates kontekstides ja probleeme lahendades.
- Analüüsib ennast ning suudab eneseanalüüsi põhjal kavandada oma edasiõppimist.
- Teadvustab ja kasutab oma õpistiili.
- Hangib vajaminevat infot, analüüsib seda ja tõlgendab.
- Kasutab õpitut uudsetes situatsioonides.
- Loob ise jõukohaseid ülesandeid.
- Kontrollib oma valikute sobivust.
- Katsetab uusi oskusi.

- Harjutab järjekindalt.
- Analüüsib ennast.
- On oma õpitegevuse juht.
- Näeb ja analüüsib tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogeb õpitu vajalikkust praktikas.
- Korraldab tööd iseseisvalt alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemsute analüüsiga.
- Suudab probleeme märgata ning lahendada.
- Analüüsib ja hindab oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandab meetmeid nende täiustamiseks.

Suhtumise tasand

- On arusaam, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.
- Hindab ja arendab oma võimeid ning juhib oma õppimist.
- On huvi liikumise/sportimise vastu.
- Õpib uusi ja sobivaid liikumisviise.

Suhtluspädevus;

Suhtluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Õppeainete kaudu suhtluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab sõnavara loetu mõistmiseks ja enda arusaadavaks tegemiseks.

Oskuse tasand

- Väljendab ennast, mõistab teksti ja loob teksti.
- Väljendab oma mõtet selgelt, lühidalt ja täpselt.
- Sõnastab hüpoteese ja teoreeme.
- Vormistab ülesande lahenduse.
- Mõistab teksti: eristab olulist ebaolulisest ja otsib välja etteantud suuruse leidmiseks vajalikku infot.
- Mõistab infot esitatuna erinevatel viisidel (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem).
- Suutlikkus infot seostada ja edastada.
- Suutlikkus formaliseerida tavakeeles esitatud infot ja vastupidi: esitada matemaatiliste sümbolite ja valemite sisu tavakeeles.
- Otsib loodusteaduslikku infot erinevatest allikatest, sh internetist ning analüüsileitud teavet ja hindab selle tõepärasust.
- Vormistab korrekselt vaatlus- ja katsetulemused.
- Esitab kokkuvõtted kirjalikult ja suuliselt
- Kasutab teadusharule iseloomulikke mõisteid ja sümboleid korrekselt nii abstraktses teaduslikus kui ka konkreetse igapäevases kontekstis.
- Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt erinevates suhtlusolukordades..

- Loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukorjandust.
- Kirjutab eri liike tekste.
- Kasutab kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.
- Räägib kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni.
- Esitleb oma töid.
- Võrdleb ja kaitseb aruteludes erinevaid seisukohti.
- Kasutab ainealast oskussõnavara.
- Mõistab teabetekste.
- Kasutab mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut).
- Kasutab kunstile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlgib“ sõnumeid ühest keelest teise.
- Arvestab teistega, aitab vajaduse korral teisi.
- On kogenud koos töötamise eeliseid.
- Analüüsib oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.
- Kasutab oskussõnavara.
- On eneseväljendusoskus.
- Loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste.

Suhtumise tasand

- Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.

Matemaatika-, loodusainete ja tehnoloogiaalane pädevus;

Matemaatika-, loodusainete ja tehnoloogiaalane pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis kui ka igapäevaelus erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Õppeainete kaudu matemaatikapädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb matemaatilisi mõisteid ja seoseid.

Oskuse tasand

- Arvutab võõrkeeles ja suudab teha sisseoste võõrkeeles.
- Uurib ning esitab katse- või vaatlusandmeid tabelitena ja arvjoonistena, analüüsib neid, leiab omavahelisi seoseid ning seob arvulisi näitajaid lahendatava probleemiga.
- Arutleb loodusainete rakendusteaduslikel teemadel, kus ilmnevad abstraktsete teadusfaktide ja –teooriate igapäevaelulised väljundid.
- Planeerib süsteemselt katseid ja vaatlusi ning analüüsib tulemusi.
- Lahendab keskkonnaga seotud dilemmasid ja teeb pädevaid otsuseid, mis lisaks teaduslikele seisukohtadele arvestavad sotsiaalseid aspekte.
- Koostab ja analüüsib arvjooniseid, esitades eri objekte ja protsesse, neid võrreldes ning omavahel seostades.
- Ülesandeid lahendades kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.
- Sõnastab probleeme, arutleb lahenduste üle, põhjendab valikuid ja analüüsib tulemusi.

- Analüüsib kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne.).
- Võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboteid.
- Analüüsib sporditehnilisi oskuseid.
- Selgitab kehalise töövõime näitajaid ja sporditulemuste dünaamikat.

Suhtumise tasand

- On huvi matemaatika vastu, mõistab matemaatika sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.

Ettevõtlikkuspädevus;

Ettevõtlikkuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Õppeainete kaudu ettevõtlikkuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Omab ülevaadet loodusteadustega seotud elukutsetest ning vastava valdkonnaga tegelevatest teadusasutustest ja ettevõtetest.
- Tunneb kunstivaldkonnaga seotud elukutseid ning institutsioone.

Oskuse tasand

- Meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilase igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine, seisukohavõtt ja lahenduste otsimine, sh loovtöös.
- Osaleb projektides, mis eeldavad omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Viib ellu oma ideid ja eesmärged ning loob eeldused koostööks teiste sama
- võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.
- Analüüsib vaadeldavate objektide omadusi: uurib objektide ühiseid omadusi, mille alusel sõnastab hüpoteesi ning otsib ideid hüpoteesi kehtivuse põhjendamiseks.
- Oskab näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida nende headust.
- Uurib objekti erinevate parameetrite põhjustatud muutusi, hindab oma riske ja toimib arukalt.
- Leiab ühele ülesandele erinevaid lahendusteid, mõtleb paindlikult ning genereerib ideid.
- Näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi.
- Püstitab eesmärged, genereerib ideid ning teostab neid.
- Ideede teostamiseks valib sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.
- Katsetab ideede väljendamist ja esitlemist erineval moel.
- Valib leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutab oma tugevaid külgi.
- Planeerib oma tegevust, võtab vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuste eest.
- Valmistab toote ideest kuni eseme valmimiseni.
- Viib ideid ellu mitmesuguste ettevõtlemismudelite (üksikisiku tasandil toote disaini loomine, valmistamine ja müük; meeskonnatööna näiteks ajutise kohviku rajamine koolis, mingi toote kavandamine ning selle valmistamise organiseerimine klassis) kaudu.
- Näeb probleeme ja leiab lahendusi.
- Seab eesmärged, genereerib ideid ning leiab sobivaid vahendeid ja meetodeid nende teostamiseks.

- Analüüsib oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taset, kavandab tegevusi ning tegutseb sihipäraselt tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel.
- On toimetulekuoskus ja riskeerimisjulgeus.

Suhtumise tasand

- On kujunenud vastutustunne.
- On enesekindel ja julge.
- On initsiatiivne ja võtab vastutust.
- Teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd.
- Viib tegevused lõpuni, reageerib paindlikult muutustele, võtab arukaid riske ning tuleb toime ebakindlusega.
- Väärtustab uuenduslikke ja loovaid lahendusi.
- Avatud loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.

Digipädevus;

Digipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahendamisel sobivaid digivahendeid ja võtteid; suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Õppeainete kaudu digipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb digimaailma mõisteid.
- On teadlik digikeskkonna ohtudest.
- Hindab digiinfo asjakohasust ja usaldusväärsust.

Oskuse tasand

- Oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.
- Kasutab uuenevat digitehnoloogiat nii õppimisel kui ka kodanikuna.
- Leiab ja säilitab digivahendite abil infot.
- Osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel.
- Oskab suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.
- Koostab arvuti abil korrektselt vormindatud ja viidetega varustatud referaadi.
- Koostab ja esitab klassile esteetiliselt kujundatud informatiivse multimeediumi-põhiseesitluse.
- Osaleb aktiivselt loomingulises koostööprojektiis, kasutades seejuures erinevaid tehnoloogilisi lahendusi suhtlemiseks ja koostööks.
- Kogub ja süstematiseerib andmed, teostab lihtsa statistilise analüüsi.
- Kirjeldab tehnoloogia rolli ühiskonnas ja oma kutsevaliku vaatenurgast.
- Valib etteantud töö jaoks sobiva tehnoloogilise vahendi ja põhjendab oma valikut.
- Koostab ja kujundab huvialase veebilehe, ajaveebi või digitaalse õppematerjali.
- Kirjeldab ja põhjendab tehnoloogilise innovatsiooni olulisust mingis konkreetses

- eluvaldkonnas või probleemsituatsioonis.

Suhtumise tasand

- Järgib digikeskkonnas samu moraalil- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

6. ÕPPEKAVALÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

- (1) Läbivad teemad väljendavad ühiskonnas olevaid aktuaalseid küsimusi ja aitavad valida rõhuasetusi ainealase teema esitamisel.
- (2) Läbivad teemad on üldistava iseloomuga, olles nõrgalt või üldse mitte seotud kindla õppeaine või ainevaldkonnaga.
- (3) Läbivad teemad võivad olla aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (4) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavaid läbivaid teemasid on kaheksa:

elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning onkultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;

tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade õpe realiseerub Tori Põhikoolis eelkõige:

õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;

aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte; valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;

korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(5) Ainevaldkondade õppeainete kaudu kujundatavate läbivate teemade käsitlemise rakendamise viisid esitatakse kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna. Õppeainete õpitulemused ja õppesisu, sealhulgas praktiliste tööde loetelu esitatakse õppeainete kaupa klassiti.

(6) Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu. Tori Põhikool tugineb Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ - taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatus rõhuasetused arenguperioodide kaupa.

6.1 Õppe ja kasvatus rõhuasetused kooliastmeti

6.1.1 I kooliastmes

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

6.1.2 II kooliastmes

Teises kooliastmes on Tori Põhikooli õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmisi- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;

- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- Tori Põhikoolis rakendatakse õpetuses mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

6.1.3 III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

7. ÕPPEKORRALDUS, SH ÕPPE KORRALDAMISE VIISID

- (1) Koolis on õppekeeleks eesti keel.
- (2) Koolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat.
- (3) Õppeaasta koosneb 35 nädalast: 1.klass kaks poolaastat ja 2.-9. klass kolm trimestrit.
- (4) Kohustuslikud õppeained on määratud riikliku õppekavaga ja riikliku lihtsustatud õppekavaga.
- (5) Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on õppetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides: õppekäik või -ekskursioon, projektitöö, lõimingupäev, iseseisev töö, e-õpe.
- (6) Kooli õppe-kasvatustöö protsess on reguleeritud kooli päevakavaga, tunniplaanidega ning õppekavaväliste tegevusplaanidega, mille kinnitab direktor.
- (7) Õppetunni kontaktõppe läbiviimise koha valib õpetaja. Õppetund võib toimuda nii kooli ruumides ja territooriumil kui väljaspool kooli.
- (8) Õppeaasta on jaotatud kolmeks trimestriks ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadeks.
- (9) Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist.
- (10) Alates 6.klassist õpetatakse B-võõrkeelt, õpilane saab valida kas saksa või vene keele.
- (11) Kokkuvõtavad hindad pannakse välja 2.-9. klassile iga trimestri lõpul. Tunnistused on e-koolis nähtavad alates trimestri viimasest päevast. Õppeaasta lõpus saavad õpilased tunnistuse ka paber kandjal.
- (12) 1. kuni 4. klassi õpilastele on loodud võimalus osaleda pikapäevarühma tundides.
- (13) Õpilase vanema ja kooli direktori kokkuleppel võib arvestada õppekavavälisest õppimisest koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- (14) Kooli õppekava välise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekatele õpilastele võimaluse ennast teostada.

- (15) Kooli õppekava välise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus küsida täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal õpitu sisu või õpitulemuste kohta pole piisav.
- (16) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks õppetöö osana esitab lapsevanem või lapse seaduslik esindaja kooli direktorile avalduse ja koolivälise tegevuse juhendaja (treener, huvikooli õpetaja või muu) ülevaate õppetegevuse sisust. Avaldusi saab esitada kaks korda õppeaastas: 30. septembriks ja 31. jaanuariks.
- (17) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab kooli juhtkond läbi direktorile laekunud avaldused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana. Vajadusel kaasatakse arutelule õpetaja(d).
- (18) Kõik 3.klassi õpilased saavad taotleda Tori Põhikoolis jalgrattajuhiloa.
Jalgrattajuhiloa saamiseks peab selgeks õppima liiklusreeglid, harjutama jalgrattasõitu ning sooritama jalgratturi eksami.
- (19) Tori Põhikooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:
- arvutiõpetuse ainekava I kooliastmes;
 - informaatikaõpetuse ainekava II ja III kooliastmes;
 - ettevõtlusõppe ainekava I, II ja III kooliastmes;
 - saame tutvavaks Tori hobune ainekava II kooliastmes.
- (20) Lihtsustatud õppekaval õppiva õpilase tunnijaotusplaani koostamisel tugineb Tori Põhikool Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“
- (21) Õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus põhikooli klassides on:
1. klassis – 20 õppetundi;
 2. klassis - 23 õppetundi;
 3. klassis – 25 õppetundi;
 4. klassis – 25 õppetundi;
 5. klassis – 28 õppetundi;
 6. klassis – 30 õppetundi;
 7. klassis – 30 õppetundi;
 8. klassis – 32 õppetundi;
 9. klassis – 32 õppetundi.
- (22) Tori Põhikool tagab õpilastele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas I, II ja III kooliastme tunnijaotusplaanis.

I kooliastme tunnijaotusplaani

Õppeaine	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Lisatundide arv	1. klass	2. klass	3.klass
Eesti keel	19	1	7	6+1	6
A-võõrkeel (inglise keel)	3				3
Matemaatika	10	1,5	3	3+1	4+0,5
Loodusõpetus	3	0,5	1	1+0,5	1
Inimeseõpetus	2			1	1
Muusika	6		2	2	2
Kunsti- ja tööõpetus	9		3	3	3
Kehaline kasvatus	8	0,5	2+0,5	3	3
Arvutiõpetus		3	1	1	1
Ettevõtlusõpe		1,5	0,5	0,5	0,5

KOKKU TUNDE NÄDALAS			20	23	25
--------------------------------	--	--	-----------	-----------	-----------

II kooliastme tunnijaotusplaan

Õppeaine	Kohustuslik tundide (RÕK)	Lisatundide arv	4. klass	5. klass	6.klass
Eesti keel	11	1	5+1	3	3
Kirjandus	4			2	2
A-võõrkeel (inglise keel)	9		3	3	3
B-võõrkeel (vene/ saksa keel)	3				3
Matemaatika	13	1	4+0,5	5	4+0,5
Loodusõpetus	7		2	2	3
Ajalugu	3	1		1+1	2
Inimeseõpetus	2			1	1
Ühiskonnaõpetus	1				1
Muusika	4		2	1	1
Kunstiõpetus	3		1	1	1
Kehaline kasvatus	8		3	3	2
Tehnoloogia	5		1	2	2
Informaatika		3	1	1	1
Ettevõtlusõpe		2	0,5	1	0,5
Saame tutvavaks Tori hobune		2	1	1	
KOKKU TUNDE NÄDALAS			25	28	30

III kooliastme tunnijaotusplaan

Õppeaine	Kohustuslik tundide (RÕK)	Lisatundide arv	7. klass	8. klass	9.klass
Eesti keel	6		2	2	2
Kirjandus	6		2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)	9		3	3	3
B-võõrkeel (vene/ saksa keel)	9		3	3	3
Matemaatika	13		5	4	4
Loodusõpetus	2		2		
Geograafia	5		1	2	2
Bioloogia	5	0,5	1+0,5	2	2
Keemia	4			2	2
Füüsika	4			2	2
Ajalugu	6		2	2	2

Inimeseõpetus	2		1	1	
Ühiskonnaõpetus	2				2
Muusika	3		1	1	1
Kunstiõpetus	3		1	1	1
Kehaline kasvatus	6		2	2	2
Tehnoloogia	5		2	2	1
Informaatika		2	1	0,5	0,5
Ettevõtlusõpe		1,5	0,5	0,5	0,5
KOKKU TUNDE NÄDALAS			30	32	32

8. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

- (1) Tori Põhikooli tunniväline tegevus lähtub kooli eripärast, motost, kasvatuslikest ning õpetuslikest eesmärkidest. Tunnivälise tegevusega kujundatakse koostööoskust, tolerantsust, vastutustundlikkust, lugupidamist iseenda ja teiste vastu, empaatiavõimet. Arendatakse patriotismi, keskkonnahoidlikkust, ettevõtlikkust, koduarmastust ja demokraatlikke väärtusi.
- (2) Tunniväline tegevus hõlmab erinevates projektides osalemist, ringide tööd, üritusi, väljasõite.
- (3) Tunnivälise tegevust koordineerib ja korraldab huvijuht.
- (4) Tunnivälise töö planeerimisel ja korraldamisel teeb huvijuht koostööd juhtkonnaga, õpilasesindusega, klassijuhatajatega, aineõpetajatega ja partneritega väljastpoolt kooli.
- (5) Tunnivälise tegevust kajastatakse kooli sotsiaalmeedia kontol ja veebilehel, kus on info ka toimuvate sündmuste kohta.
- (6) **Traditsioonilised ülekoollised sündmused**- kooli sündmuste eesmärgiks on oma kooli tunde tekitamine. Kooli ürituste planeerimisel ja läbiviimisel osalevad nii õpilased, klassijuhatajad, klassi- ja aineõpetajad, juhtkond ja kooli muu personal. Võimalusel ja vajadusel kaasame ka lapsevanemaid. Kooli sündmused jagunevad tähtpäevalisteks: tarkusepäeva aktus, õpetajate päev, kadri- ja mardipäeva karnevalid, rahvusvaheline lasteraamatupäev, jõulupidu, vabariigi aastapäeva aktus, kooli sünnipäeva tegevused, emakeele-, matemaatika- ja võõrkeelepäev, adventinädal, munadepühade nädal, tervise-/spordipäev, sügise sünnipäev ja traditsioonilisteks: spordipäevad, mälumängu- või spordisari „Virula Cup“ peredele, trimestrilõpu kogunemised; tublide õpilaste tunnustamine; lauluvõistlus, arvutimängudeöö, stiilpäevad, tutipäevaaktus, klasside kevadine matkapäev, viimase koolipäeva aktus; lõpuaktus.
- (7) **Traditsioonilised koolidevahelised, riiklikud ja valla projektid** - Känguru võistlus, ühised laululaagrid ja kontserdid erinevates koolides ja valdades, karjäärpäevad, -laagrid, koolitants, spordiklubi terviseprojekt „Terve Tori“, vastlapäevasündmus Tori Spordiklubi eestvedamisel „Sõbraga spordiplatsil“ võistkondlik mitmevõistlus, Kiusamisest vaba kool, VEPA, KEAT, KIK "Loodushariduse toetamine-õuesõppepäevad. Kool on liitunud Liikuma kutsuva kooli ja Ettevõtliku Kooli programmidega.
- (8) **Ringide töö** eesmärgiks on pakkuda õpilastele arendavat tunnivälise tegevust, vaba aja sisustamist, annete ja oskuste arendamist ja silmaringi avardamist. Ringide planeerimisel arvestatakse õpilaste huvide ja eelarveliste võimalustega. Ringitöö jaguneb spordiringideks, muusikaringideks, tantsuringideks, näiteringideks, kunstiringideks, robotikaringideks. Lisaks teeme koostööd erinevate spordiklubidega, Eesti Gaidide

Liiduga (meie kooli õpilastest on moodustatud kolm salka) ning Kaitseliiduga, kelle poolt viiakse läbi igal aastal 7. klassi õpilastele lipukoolitus.

- (9) **Klassisündmused** - ülekoollistele sündmustel toimuvad igal klassil oma sündmused vastavalt klassikoosolekul vastu võetud otsustele.

9. LIIKLUSKASVATUS

- (1) Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:
- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
 - teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- (2) Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.
- (3) Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse määrusele „Laste liikluskasvatuse kord“.
- (4) Määruses „Laste liikluskasvatuse kord“ on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:
- I kooliastmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;
 - II kooliastmes (4.–6. klass) ja III kooliastmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- (5) Tori Põhikool väljastab jalgratturi juhiloa peale jalgratturi eksamineerimist 3.klassi lõpus. Eksamile võib lubada lapse kuus kuud enne 10 aastaseks saamist, kuid juhiloa võib lapsele kätte anda alles vanuse (10 a) täitumisel.

I kooliastme õpitulemused

- Õpilane põhjendab turvalisust ja ohutust suurendavate vahendite (turvavöö, kiiver, peatugi ja helkur, käe- ja põlvekaitsmed) vajalikkust ja kasutab neid igapäevases tegevuses erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane jälgib ja analüüsib enda ning kaaslaste käitumist ohutuse seisukohast, eristab ohtlikku liikluskäitumist (sh tegelemine kõrvaliste tegevustega) ohutust liikluskäitumisest, ning peab ohutut käitumist oluliseks.
- Õpilane käitub ohutult arvestades kaaskäitajate ja ilmastikutingimustega/ keskkonnast tulenevate ohtudega, vajadusel sekkub teiste ohutuse tagamiseks.
- Õpilane tunneb liiklusreegleid ja –märke oma erinevatest liikleja rollidest lähtudes ning järgib liiklusreegleid erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane kaardistab liiklusohtlikud kohad ja kavandab liikumisviisi arvestades enda ohutu koolitee.
- Õpilane on teadlik enda ja oma pere liiklemise harjumustest, eesti ja erinevate riikide liikluskultuuri olemusest ja liiklusohutuse tasemest.

II kooliastme õpitulemused

- Õpilane põhjendab turvalisust ja ohutust suurendavate vahendite (turvavöö, kiiver, peatugi ja helkur, käe- ja põlvekaitsmed) vajalikkust ja kasutab neid igapäevases tegevuses erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane jälgib ja analüüsib enda ning kaaslaste käitumist ohutuse seisukohast, eristab ohtlikku liikluskäitumist (sh tegelemine kõrvaliste tegevustega) ohutust liikluskäitumisest, ning peab ohutut käitumist oluliseks.
- Õpilane käitub ohutult arvestades kaasliiklejate ja ilmastikutingimustega/ keskkonnast tulenevate ohtudega, vajadusel sekkub teiste ohutuse tagamiseks.
- Õpilane tunneb liiklusreegleid ja –märke oma erinevatest liikleja rollidest lähtudes ning järgib liiklusreegleid erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane kaardistab liiklusohtlikud kohad ja kavandab liikumisviisi arvestades enda ohutu koolitee.
- Õpilane on teadlik enda ja oma pere liiklemise harjumustest, eesti ja erinevate riikide liikluskultuuri olemusest ja liiklusohutuse tasemest.

III kooliastme õpitulemused

- Õpilane põhjendab turva- ja ohutust suurendavate vahendite (turvavöö, kiiver, peatugi ja helkur) vajalikkust ja kasutab neid igapäevases tegevuses erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane jälgib ja analüüsib enda ning kaaslaste käitumist ohutuse seisukohast, eristab ohtlikku liikluskäitumist (sh tegelemine kõrvaliste tegevustega) ohutust liikluskäitumisest, ning peab ohutut käitumist oluliseks.
- Õpilane käitub ohutult arvestades kaasliiklejate ja ilmastikutingimustega/ keskkonnast tulenevate ohtudega (liiklemine märjal, lumisel ja libedal teel ning valge ja pimedal ajal), vajadusel sekkub teiste ohutuse tagamiseks.
- Õpilane tunneb liiklusreegleid ja –märke oma erinevatest liikleja rollidest lähtudes (nt jalakäija, jalgrattur, pisimopeedi- ja sõidukijuht, kaassõitja autos ja ühistranspordis) ning järgib liiklusreegleid erinevates liikluskeskkondades.
- Õpilane kaardistab liiklusohtlikud kohad ja kavandab liikumisviisi arvestades enda ohutu koolitee.
- Õpilane on teadlik enda ja oma pere liiklemise harjumustest, eesti ja erinevate riikide liikluskultuuri olemusest ja liiklusohutuse tasemest.

(6) Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel.

Ainekavades, klassijuhatajate ning aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse kitsamad teemad, mida käsitletakse lõimituna ainetundides. Koolivälised liiklusalased sündmused kavandatakse kooli üldtööplaanis. Liikluskasvatus toimub aasta ringi lõimituna ainetundides, klassijuhatajatundides, temaatilistel üritustel, õppekäikudel, õuesõppe tundides.

(7) Liikluskasvatuse lõiming teiste õppeainetega:

eesti keel – lugemisoskuse arendamine, teksti mõistmine, jutustamisoskuse arendamine, sõnavara rikastamine, lühendite kasutamine liiklusalaste lugemistekstide kaudu jms;

matemaatika – teepikkuse, kiiruse ja pidurdusteekonna arvutamine, tabelite ja graafikute koostamine, andmete analüüsimine ja tõlgendamine, liiklemise teekonna kaardistamine;

inglise keel – liiklusalaste sõnade teadvustamine ja õppimine;

kunst ja tööõpetus – liiklussituatsioonide kujutamine, liiklusmärkide joonistamine, liiklusteemaliste lauamängude valmistamine;

loodusõpetus, inimeseõpetus – ohutu käitumine õuesõppetundides, liiklusreeglite täitmine õppekäikudel;

muusika – erinevate tänaval olevate helide tundmine ja nende kuulmine ning eristamine;

liikumisõpetus – praktiline sõit jalgratastega liikluslinnakus, vigurelementide harjutamine jalgratastega, jalgratta ohutusnõuetega tutvumine, liiklusega seotud liikumismängudes osalemine.

(8) Kõik 3.klassi õpilased saavad taotleda Tori Põhikoolis jalgrattajuhiloa. Jalgrattajuhiloa saamiseks peab selgeks õppima liiklusreeglid, harjutama jalgrattasõitu ning sooritama jalgratturi eksami.

10.III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

(1) III kooliastmes võimaldab Tori Põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimuva loovtöö.

(2) Kool võib otsustada, et lihtsustatud õppekaval õppiv õpilane teeb III kooliastmes loovtöö.

(3) Loovtööks on uurimus, projekt, kunstitöö, käsitöö vm töö.

(4) Loovtöö täpsema teemavaliku teeb õpilane koos juhendajaga. Loovtöö teemad kinnitab direktor käskkirjaga.

(5) Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt grupitööna.

(6) Loovtööks vajalike praktiliste tööde mõistete selgitus:

katse - teemat sissejuhatavat või illustreerivat, sisaldab mõnda uurimistöö elementi (eksperiment, järeldus);

labortöö - sisaldab uurimisküsimusi, eksperimenti, katseandmete töötlust ning järeldusi uurimisküsimuses sisalduva hüpoteesi kehtivuse kohta;

intervjuu – usutlus, küsitlus;

referaat - allikatel põhinev teemat käsitlev kirjalik töö;

referaat on kellegi teise seisukohtade esitamine, sisukokkuvõtte või ülevaade mingist tööst (töödest);

uurimistöö – võib sisaldada kõiki praktilise töö vorme.

Uurimistöö on:

uurimusliku protsessi konkreetne tulemus- kirjalik aruanne sellest, mida uuriti, kuidas uuriti ning millised on järeldused ja tulemused, milleni töö käigus jõuti;

protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil.

(7) Õpilane lepib juhendajaga kokku loovtöö ettevalmistamiseks aja, kus õpilane saab juhendajatelt suuniseid, juhendamist ja selgitusi töö korraldamiseks.

(8) Uurimistöö põhietapid:

- augustikuu õppenõukogus määratakse uurimistööde juhendajad ja juhendatavate arv, mis kinnitatakse direktori käskkirjaga;
- septembrikuu jooksul valib õpilane oma uurimistööle juhendaja ja teema;
- allikmaterjalide valik ja läbitöötamine;
- kava (plaani) koostamine;
- andmete kogumine, uuringute ja vaatluste läbiviimine;

- andmetöötlus;
- töö teksti kirjutamine;
- töö vormistamine ja korrektuur;
- töö esitlus ja kaitsmine.

(9) Juhendaja ülesanded:

- aitab formuleerida töö struktuuri ja eesmärgi;
- aitab koostada uurimistöö programmi ja kalenderplaani;
- annab suuna teemakohase kirjanduse ja allikate otsimiseks;
- konsulteerib õpilast uurimistöö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa või tervikuna;
- suunab töö sisulist ja kirjalikku vormistamist;
- aitab ette valmistada esitlust.

(10) Töö kirjutaja ülesanded:

- 8.klassi õpilane valib septembrikuu jooksul juhendaja ja teema;
- otsib teemakohase kirjanduse ja allikad;
- töötab vajaduse korral välja uurimistöö metoodika;
- analüüsib uurimismaterjali sisuliselt;
- annab töö käigus perioodiliselt aru juhendajale;
- vastutab töös esitatud andmete õigsuse eest;
- vormistab töö nõuetekohaselt;
- valmistab ette esitluse;
- esitleb tööd õpilaskonverentsil

(11) Üldised nõuded vormistamisel

Uurimistööd vormistades tuleb kinni pidada kehtestatud nõuetest.

- Uurimistööd esitatakse valgel paberil formaadiga A4 kas köidetult või kiirkõitjas.
- Trükitakse intervalliga 1,5 vaid lehe ühele poolele, šrifti suurus 12.
- Leheküljele jäetakse vasakule ja üles 3 cm, paremale 1,5 cm laiune vaba äär, alumine äär on samas mõõdus ülemisega v. kasutatakse joonealuseks viitamiseks.
- Töö põhiosad algavad uuel leheküljelt.
- Lõikude eraldamiseks kasutatakse tühja rida.
- Kõik lehed (alates tiitellehest) tuleb nummerdada, numbrid kirjutatakse lehekülgedele alates sisukorrast.
- Peatükkide pealkirjad on kogu töös ainukesed, mille font võib erineda ülejäänud tekstist.
- Kõik pealkirjad kirjutatakse paksus kirjas ja sisupeatükid ka nummerdatakse.
- Pealkiri paigutatakse lehe vasakusse serva, selle järele punkti ei panda. Poolitused ja lühendite kasutamine pealkirjas ei ole soovitatavad. Kõikide nn suurte peatükkide pealkirjad (s.h ka SISUKORD, SISSEJUHATUS, KOKKUVÕTE, KASUTATUD MATERJALID ja LISAD) kirjutatakse suurtähtedega. Alapeatükkide, alajaotuste, alapunktide jm pealkirjad kirjutatakse väiketähtedega (v.a suur algustäht).
- Tsitaatidel ja refereeringutel peavad olema täpsed viited.
- Kõik töös kasutatud teiste autorite seisukohad, tsitaadid, fotod, tabelid jm peavad olema viidatud. Viitamisel tuleb kasutada ühtset viitamissüsteemi. Teistele autoritele kuuluvaid seisukohti või andmeid võib töös esitada tsitaatide või refereeringutena.

- Tsitaat on sõnasõnaline väljavõte tekstist. Tsitaati ei panda juurde omapoolseid sõnu. Tsitaat esitatakse jutumärkides.
 - Refereering on raamatust, ajakirjast, internetiallikast vms teise autori seisukoha oma sõnadega ümberjutustamine. Refereeringu puhul ei kasutata jutumärke, kuid tekstist peab olema selgelt nähtav, kust ühe autori refereering algab ja kus lõpeb. Kui tuleb refereerida pikalt (mitu lõiku järjest) üht ja sama allikat, pole iga lõigu lõppu viidet vaja. Piisab, kui viidata autorile lõigu või refereeringu alguses
 - Kasutatud materjalidele viitamisel tuleb kasutada ühtset süsteemi.
 - Kasutatud materjalide loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, mida antud töö käigus kasutati ja millele on viidatud. Kasutatud allikate loetelu järjestatakse autorite perekonnanime järgi. Sama autori tööd esitatakse nende ilmumisaastate järjekorras. Kui autorit ei ole võimalik välja tuua (nt entsüklopeedia), lähtutakse teose pealkirjast. Loetelus toodud allikaid ei nummerdata.
- (12) Uurimistööde hindamiseks moodustatakse 5-liikmeline komisjon. Uurimistööde juhendavat õpetajat üldjuhul ei kaasata hindamiskomisjoni. Hindamiskomisjon kinnitatakse direktori käskkirjaga kaks nädalat enne uurimistööde esitamist. Uurimistöö hindamisel arvestatakse töö sisu ja vormistamist, õpilase esinemist ja tema suhtumist töö tegemisse.
- (13) Uurimistöö tulemusi arvestatakse õppenõukogus ja kinnitatakse direktori käskkirjaga.
- (14) Ajaline jaotus uurimistööde tegemiseks III kooliastmes:
- 7. klassis koostab õpilane lühiuurimuse, mida esitletakse oma klassi ees. Juhendaja hindab õpilase jooksvat tööd, annab õpilasele kirjalikku kujundavat tagasisidet (teeb töö kohta e-kooli märkmeid).
 - 8.-9.klassis koostab õpilane 10-30 leheküljelise aine- või koduloolise töö;
 - 8. klassi kevadeks on õpilasel materjal kogutud ning esitleb seda klassisisiselt;
 - 9. klassi sügisel õpilane redigeerib tööd;
 - 9.klassi jaanuarikuu jooksul annab õpilane loovtöö hindamiskomisjonile hindamiseks ja esitleb tööd veebruarikuu õpilaskonverentsil;
- (15) Parimaid uurimistööd premeeritakse Juta Musta nimelise stipendiumiga.
- (16) Uurimistööde hindamiskomisjoni otsusel võib anda välja eripreemiaid.
- (17) Õpilase uurimistöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- (18) Õpilaste uurimistööid säilitatakse Tori Põhikool raamatukogus nii paberkandjal kui digitaalselt.

11. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

11.1 Üldsätted

- (1) Tori Põhikooli õpilaste hindamise korras sätestatakse õpilaste teadmiste, oskuste ning käitumise hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused, tingimused ja kord.
- (2) Tori Põhikooli hindamisjuhend on koolis toimuva hindamise aluseks. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud Tori Põhikooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.
- (3) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest. Teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise üldised

põhimõtted, tingimused ja kord (edaspidi hindamisjuhend) sätestatakse käesolevas dokumendis ning hindamise sisu ja vorm õpetaja töökavas.

- (4) Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri kehtivale määrusele määratud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.
- (5) Õpilasel ja vanemal on ligipääs hinnete e-koolis. Õppeaasta lõpus antakse õpilasele paber kandjal tunnistus.
- (6) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest nimetatud taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- (7) Hindamisjuhendit korrigeeritakse vajadusel kord õppeaastas, pärast õppeperioodi lõppu.

11.2 Hindamise eesmärgid

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikule;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

11.3 Hinnete märkimine

Õpilase õpitulemuste diferentseeritud hindamine kursuse lõikes toimub viiepallisüsteemis (koos sõnalise vaste ja sisulise määratlusega) järgmiselt:

hinne „5“ – „väga hea“,

hinne „4“ – „hea“,

hinne „3“ – „rahuldav“,

hinne „2“ – „puudulik“,

hinne „1“ – „nõrk“.

Tärniga hinne -järelvastamisel saadud hinne

Õpilase mitteilmumisel hindelisele tööle kantakse e-päeviku vastavale kohale märged „x“. Kui õpilane jätab töö esitamata 10 õppepäeva jooksul või õpetaja poolt määratud ajaks vastamata/esitamata muudetakse õpetaja poolt „x“ 1 (üheks).

11.3.2 2. kuni 9. klassi õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse õppeainetes numbriliselt viiepallisüsteemis. Kokkuvõttev hinne pannakse iga trimestri lõpus ja aastahinne III trimestri lõpus.

11.4 Hindamisel kasutatavad mõisted

Protsessihinne

Protsessihinne on igasugune trimestri sees saadud hinne, mis ei ole arvestusliku töö hinne. Protsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine, mille eesmärk on

- õpilasele tagasiside andmine õppimise edukusest
- õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine
- õppeülesannete korrigeerimine ja vajaduse korral diferentseerimine

Õppeprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära ja õpilase arengut. Õpetaja võib trimestri vältel õpilasi jooksvalt hinnata. Protsessihinde objektid, vahendid ja vormi [suuline küsitlus, kodused tööd, tunnikontroll (annan numbrilise hinde asemel sõnalist tagasisidet, mida on vaja positiivse tulemuse saavutamiseks veel harjutada) jms] valib õpetaja. Protsessihinded on osa kujundavast hindamisest. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

Arvestuslik hinne

Arvestuslik hinne määratleb ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu. Arvestuslikult hinnatakse kooli ainekavas või õpetaja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste omandatust. Osa arvestuslike hindeid võib välja panna protsessihinnete alusel. Protsessihinnete kasutamise arvestuslikul hindamisel otsustab õpetaja. Arvestuslik hindamine kavandatakse trimestri ulatuses. Arvestusliku hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja. Arvestuslikud hinded kantakse e-päevikusse värvilise reana.

Kujundav hindamine

- (1) Kujundav hindamine on oma olemuselt tagasiside andmine õppeprotsessi käigus. Võimaldab anda tagasisidet arengu kohta ja suunab õppimist. Arendab õpilase oskust eesmärke seada. On sõnaline (suuline või kirjalik). Väärtustab vigu õppimise võimalusena – võimalus enne kokkuvõtet hindamist tulemust parandada, vigu kõrvaldada. Võimaldab rakendada enese- ja vastastikhindamist. Tehtud vead ei mõjuta kokkuvõtet hindamist.
- (2) Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- (3) Õppetunni vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- (4) Õpilast kaasatakse hindamisse läbi hindamismudelite, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

11.4 Hindamise korraldus

Teadmisi ja oskusi hinnatakse nii hinnanguliselt kui ka numbriliselt. Käitumise hindamiseks on koolis välja töötatud vastav vorm.

Iga trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi ekooli kaudu. Õpilasel on õigus saada vastavalt klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta. Hindamismeetodid on paindlikud ja mitmekesised ning loovad tasakaalu kirjalike tööde ja suulise vastamise vahel. Hindamisel taotletakse objektiivsust ja arvestatakse õpilase individuaalsete eripäradega. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja protsessihinnatena ja arvestuslike hinnatena, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Trimestrihinne kujuneb nii arvestuslike- kui ka protsessihinnete alusel.

11.5 Teadmiste ja oskuste hindamine

- (1) Tori Põhikoolis kasutatakse 1. klassi õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.
- (2) Õpilase teadmisi ja oskusi II-IX klassis hindab õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike tööde ning praktilise tegevuse alusel, arvestades ainekavas toodud õpiväljundeid ja tema õpele püstitatud eesmärke viiepallisüsteemis numbriliste hinnetega.
- (3) Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse II-IX klassis viiepallisüsteemis, võttes aluseks järgmised kriteeriumid:

Hinne	Hinnang	Alus	Hindeskaala%
5	Väga hea	Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid	90-100%
4	Hea	Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele	75-89%
3	Rahuldav	Saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus	50-74%
2	Puudulik	Õpilase areng õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus	20-49%
1	Nõrk	Saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub	0-19%

- (4) Õpitulemuste omandamist kontrollitavate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste ainete õpetajatega. Tööde toimumise aeg märgitakse kontrolltööde toimumise graafikusse e-Koolis.
- (5) VII klassi õpilastele viib kool läbi tasemetöö matemaatikas.
- (6) VIII klassi õpilastele viib kool läbi tasemetöö eesti keeles.
- (7) VIII klassi õpilastele viib kool läbi üleminekueksami matemaatikas. Üleminekueksami mittedooritamine tähendab õpilasele täiendava õppetöö sooritamist.
- (8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”.
- (9) I ja II kooliastmes võib õpilase hindamisel kasutada kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.

- (10) II-IX klassi õpilaste kokkuvõttev hinne kujuneb kolme trimestri koondhinnena õppeaasta lõpuks –aastahinne.
- (11) Tori Põhikoolis kasutatakse 1. klassi õpilase kokkuvõtval hindamisel 2x õppeaastas kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.
- (12) Põhikooli lõputunnistusele ja õpilase koolist lahkumisel klassitunnistusele kantavad kokkuvõtavad hinnad teisendatakse viiepallilisele numbriskaalale järgnevalt:

Arvestatud/ Mitteamvestatud	Teisendamine numbrilisse hindamissüsteemi
Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid	5
Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele	4
Saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus	3
Õpilase areng õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus	2
Saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub	1

11.6 Käitumise ja hoolsuse hindamine

- (1) Käitumise (sealhulgas hoolsuse) hindamisel lähtutakse kooli õppekava ja kooli kodukorra nõuetest ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimisest koolis.
- (2) Käitumist hinnatakse vastavalt kooli käitumismudelile hinnetega eeskujulik (E), hea (H), rahuldav (R) ja mitterahuldav (MR).
- (3) Käitumise kohta toimub tagasisidestamine arenguevestlusel või klassijuhataja tunnis. Selleks, et anda õpilasele tagasisidet tema käitumise kohta, kirjeldatakse oodatava käitumise komponendid. Kõrgeim tase on see, kuhu suunas peaks õpilase käitumine pürgima ning madalaimal tasemel on esitatud kirjeldus, mis väljendab käitumist, mis on talutav ning mis ei too kaasa käitumise korrigeerimise kohest vajadust.
- (4) Käitumise kohta esitatakse informatsioon lähtudes oodatava käitumise kirjeldustest. Tagasisides kirjeldatakse õpilase käitumise tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning ettepanekuid edaspidiseks tegevuseks, mis toetavad õpilase käitumise kujunemist.
- (5) Käitumine ja hoolsuse hinnangu andmise kriteeriumid: E-alati, H-tavaliselt, R-50% juhtudest, MR-enamasti nii ei tee.

Viisakas suhtlemine

- Käitub tunnis viisakalt
- Käitub vahetunnis korrektset (klassis, garderoobis, sööklas, WC-s)
- Suhtleb viisakalt kaasõpilastega, õpetajatega jt täiskasvanutega nt külalistega

- Teretab
- Kasutab õpilasele sobivat sõnavara
- On salliv ja abivalmis

Töörahu hoidmine

- Täidab õpetaja töökorraldusi
- Ootab viisakalt oma kõnejärjekorda
- Õpib ise, laseb õpetajal õpetada ja kaasõpilastel õppida
- Ei tegele tunnis kõrvaliste asjadega
- Mobiiltelefon on välja lülitatud või hääletu režiimi peal, tunnis on telefon kotis.

Kooli kodukorra täitmine

- Õpilane tuleb kooli õigeaegselt (vastavalt kehtivale tunniplaanile).
- Riietub õpilaskult, riided on puhtad ja terved
- Kannab vahetusjalatseid
- Hoiab koolivara ning –ruume
- Puudub koolist ainult mõjuva põhjusega

Õppevahendite ja töökoha korrashoid

- Õpilasel on olemas kõik vajalikud õppevahendid (ka spordiriided)
- Õppevahendid (õpikud, vihikud jms) on korras
- Hoiab korras oma töölaua

Suhtumine õppetöösse

- Õpilane töötab aktiivselt tunnis kaasa
- Algklassi õpilane täidab ja hoiab korrektselt oma õpilaspäevikut
- Teostab õigeaegselt oma tööd ja järelvastamised
- Jõuab õigeaegselt tundi
- Peab reeglitest ja kokkulepetest kinni

Koostööoskus (-valmidus)

- Õpilane osaleb aktiivselt erinevates grupitöodes
- On valmis koos tegutsema erinevate inimestega
- Osaleb koolisündmustel

Iseseisva töö oskus

- Õpilane täidab töökorraldusi
- Loeb iseseisvalt tööjuhiseid
- Oskab iseseisvalt töötada õppematerjalidega
- Küsib abi alles siis, kui on ise mitu korda üritanud hakkama saada

11.7 IÕK-I õppiva õpilase hindamine

- (1) Õpilase teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse II-IX klassis viiepallisüsteemis. Individuaalse õppekava järgi õppija hindamise erisused (kui on) on märgitud IÕK-s.
- (2) IÕK järgi õppivale õpilasele võib teadmiste kontrollimisel teha järgmisi mööndusi:
 - anda rohkem aega ja kindlustada sobiv, rahulik keskkond vastamiseks, vajadusel individuaalne vastamine õpetaja suulisel juhendamisel;
 - lubada õpilasel täita ülesandeid alternatiivsel viisil (nt testid valikvastustega);
 - lubada kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud, info otsimine õppematerjalidest);
 - lihtsustada ülesannete juhiseid või küsimusi, jõukohastada õppetekste;
 - lubada kasutada arvutit/näidisõppematerjale ülesannete lahendamiseks.

11.8 Järelevastamiste korraldus

- (1) Õpetaja selgitab järelevastamise võimalusi ja korda iga trimestri algul.
- (2) Järelevastamise ja järeltööde sooritamise aja ja vormi määrab aineõpetaja.
- (3) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- (4) Üldjuhul saab õpilane materjali järele vastata üks kord.
- (5) Järelevastamine sooritatakse kokkuleppel õpetajaga pärast õpilase õppetööle naasmist või mitterahuldava hinde teada saamist kümne õppepäeva jooksul.
- (6) Järelevastamise etapid:
 - Nädalajooksul peale mitterahuldava hinde teada saamist või õpilase õppetööle naasmist on õpilasel võimalus käia aineõpetaja konsultatsioonitunnis.
 - Õpilane koostöös õpetajaga lepib kokku järelevastamise aja. Järelevastamiseks on aega 10 (kümme) õppepäeva alates hinde väljapanemisest.
- (7) Järelevastamise aeg pikeneb koolist põhjendatud puudumis(t)e päeva(de) võrra.
- (8) Trimestri lõpus võib õpetaja anda 50% ainetundidest puudunud õpilasele või oma hinnet parandavale õpilasele üldistava töö kogu õpitud materjali kohta, mida arvestatakse trimestrihinde väljapanemisel.

11.9 Kokkuvõtavad hinned ja järgmisse klassi üleviimine

- (1) Kokkuvõtete hindamine on hinnete koondamine trimestri-, eksami- ning aastahinneteks.
 - (2) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem. Tugisüsteemi eesmärgiks on aidata omandada õpilasel nõutavad teadmised ja oskused.
 - (3) Kooli direktor kooskõlastatult lapsevanemaga võib määrata õpilasele vähemalt üheks kuuks sobilikku tugimeetme, milleks võib olla:
 - tugiõpe (õpilane käib õpetajaga kokku lepitud ajal järeleaitamise tundides, puududes 50% järeleaitamise tundidest on tugiõpe sooritamata);
 - suunamine aineõpetaja/klassiõpetaja konsultatsioonitundidesse;
 - individuaalse õppekava koostamine.
- Tugisüsteemi meetme kohta peetakse arvestust eraldi e-koolis, kuhu õpetaja märgib aja, teema ja arvestamise +/- süsteemis. Õppealajuhataja koostöös aineõpetaja ja klassijuhatajaga koostab kokkuvõtte tugimeetme rakendamise tulemustest ja juhtkond otsustab, kas lõpetada tugisüsteemi rakendamine, jätkata tugimeedet või rakendada uut.
- (4) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde panekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «1».
 - (5) Õpilase järgmisse klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
 - (6) Järgmisse klassi viiakse õpilane, kelle teadmised ja oskused on hinnatud vähemalt hindega „3”.
 - (7) Õpilasraamatusse ja e-kooli kantakse märke „Lõpetas ... klassi”.

11.10 Täiendav õppetöö

- (1) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kelle teadmised ja oskused õppeaine aastahindes vastavad hindele „2” või „1”.

- (2) Täiendavale õppetööle jäetakse VIII klassi õpilane, kes sooritas matemaatika üleminekueksami hindele „2” või „1”.
- (3) Täiendav õppetöö toimub peale õppeperioodi lõppu kuni 10 õppepäeva jooksul, vajadusel pikendatakse seda kuni 30. augustini.
- (4) Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab kuni 6 tundi päevas õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad riikliku õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist antud õppeaines.
- (5) Täiendavale õppetööle jäetud õpilasele koostab aineõpetaja plaani. Klassijuhataja annab õpilasele ja edastab õpilase vanematele täiendava õppetöö ajakava õppeperioodi viimasel päeval.
- (6) Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja õpilase teadmisi ning oskusi hinnatakse.
- (7) Õppeaines, milles õpilane jäi täiendavale õppetööle, märgitakse aastahinne pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- (8) Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisesse klassi.

11.11 Klassikursuse kordamine

- (1) Õppenõukogu põhjendatud otsusega jäetakse erandjuhul õpilane klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «2» või «1» ja täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses on esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- (2) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne «2» või «1». Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- (3) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- (4) Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisse klassi. Selle otsustab peale täiendavat õppetööd õppenõukogu, hiljemalt 30. augustiks.
- (5) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

11.12 Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- (2) Põhikoolilõpetaja teatab koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib sooritada valikeksami.
- (3) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

- (4) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas dokumendis sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas dokumendis sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- (5) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (6) Kooli direktor võib võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:
- 1) lisaega kuni 15 minutitühe astronoomilise tunni kohta;
 - 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
 - 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
 - 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamisetä õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
 - 5) vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
 - 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
 - 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõõride andmist;
 - 8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivalemid jms) kasutamist;
 - 9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahti kirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
 - 10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
 - 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist.
- 7) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi.
- 8) Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust.
- 9) Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast.
- 10) Valikaine eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- 11) Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksami plaanis ette nähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel (näiteks osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», sooritab korduseksami koolieksamina.
- 12) Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

- 13) Põhikooli lõpetamise tingimused täitnud õpilasele väljastab kool õppenõukogu otsusel põhikooli lõputunnistuse.

11.13 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

- (1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- (2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

12. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

12.1 Üldsätted

- (1) Hariduslike erivajadustega on Tori Põhikoolis õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa **vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas** (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) **või taotletavates õpitulemustes**. Nende muudatuste tegemisse **kaasatakse õpilase vanem**. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada **individuaalne õppekava**.
- (2) Tori Põhikooli õpilasele tagatakse vajadusel eripedagoogi/logopeedi/ õpiabiõpetaja, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi/(töötaja) teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatavad meetmed dokumenteeritakse e-koolis oleval **individuaalse arengu jälgimise kaardil**. Kaarti täidab klassiõpetaja või klassijuhataja koostöös aineõpetajate ja tugispetsialistidega.
- (4) Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:
 - tugispetsialisti teenus,
 - individuaalse õppekava rakendamine,
 - pikapäevarühma vastuvõtmine,
 - vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

12.2 Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppe korraldamine

- (1) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis. Kooli põhimääruses sätestatu kohaselt on koolis võimalused rakendada hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks ka erinevaid rühmi ja klasse.
- (2) HEV õpilaste määratlemise alus on PGS. Vastavalt sellele kuuluvad toetamist vajavate õpilaste hulka:
 - õpiraskustega õpilased
 - käitumis- ja tundeeluhäiretega õpilased

- kakskeelsed õpilased
- pikaajaliselt õppetööst eemal viibinud õpilased
- tervisehäirega õpilased
- andekad õpilased

(3) HEV õpilaste õppe korraldamise eest vastutab kooli direktori poolt määratud HEV õpilaste õppe koordinaator, kelleks on meie koolis õppealajuhataja.

12.3 HEV õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Kooli tugispetsialistid/õpetajad selgitavad välja kooli vastu võetud õpilaste hulgas tugiteenuseid vajavad õpilased, nõustavad nende vanemaid ning vajadusel soovivad õpilase viimist täiendavatele pedagoogilis-psühholoogilistele uuringutele. Toetamist vajavatele õpilastele tagatakse vajalik kooli tugispetsialistide poolt osutatav tugiteenus.

12.4 Tori Põhikoolis HEV õpilastega töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded

Tori Põhikool kasutab tugispetsialistide meeskonda, kelle tööd koordineerib kooli HEV koordinaator/õppealajuhataja ja kuhu kuuluvad valla sotsiaaltöötaja/noorsootöötaja, Rajaleidja eripedagoogid/ psühholoogid, kooli logopeed ja eripedagoogilise/ parandusõppeõpetaja/ õpiabiõpetaja täiendkoolituse läbinud klassi- ja aineõpetajad, väikerühmade õpetajad/abiõpetajad.

HEV koordinaator toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

HEV koordinaatori ülesanded on:

- tagada toetamist vajava õpilase väljaselgitamine tugispetsialistide poolt;
- planeerida tunniplaanis tunnid nii, mis ajaliselt kattuks tugispetsialistide omadega, et oleks võimalik rakendada õpiabi abi vajavatele õpilastele;
- korraldada vajadusel koolivälist nõustamise teenust;
- jälgida tugiteenuse efektiivsust ja õpilase edasijõudlust;
- vajadusel korraldada ümarlaudu kooli tugispetsialistide koostöö sujumise eesmärgil;
- vajadusel kutsuda kokku tugiteenust vajava lapse vanemad ning seotud õpetajad ja spetsialistid lahenduste arutelule.

Eripedagoog/logopeed viib läbi eripedagoogilisi/logopeedilisi uuringuid ning märgib õpilase individuaalsuse kaardile vastavaid kokkuvõtteid.

Eripedagoogi/logopeedi ülesanded on:

välja selgitada õpiabi vajavad lapsed, läbi viia õpiabi tunde ning nõustada meetodiliselt klassi- ja aineõpetajaid, kelle klassis on õpiraskustega õpilasi. Samuti nõustab eripedagoog/logopeed vajadusel lapsevanemaid õpilase koduse õppimise toetamisel.

Eripedagoogilise/ õpiabiõpetaja täiendkoolituse läbinud klassi- ja aineõpetajad viivad läbi ainetunde ühele õpilasele keskendunud õppes, väikerühmades ja õpiabirühmades, kuhu on määratud õpilased, kelle õpivõimed jäävad klassi keskmisest madalamaks.

Koolipsühholoog - nõustab õpilast õppetöö ja vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel. Vajadusel koolipsühholoog nõustab lapsevanemaid õpilase arengut, õppimist ja käitumist puudutavatel teemadel ning õpetajaid ja teisi koolitöötajaid õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamise küsimustes.

Abiõpetaja viib läbi ainetunde ühele õpilasele keskendunud õppes, väikerühmades ja õpiabirühmades paralleelselt klassitunniga eraldi ruumis või juhendab õpilast individuaalselt samas ruumis klassiga.

Valla sotsiaaltöötaja/noorsootöötaja nõustab sotsiaalsete probleemidega, käitumis- ja tundeeluhäiretega õpilasi, kriisi läbi elanud õpilasi ning vajadusel nende õpetajaid.

Andekate õpilastega, kes oma võimete tõttu omavad eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi, tegeletakse koostöös **klassi- ja aineõpetaja(te)ga**. Kõnealune õpetaja otsib võimalusi rakendada nendele õpilastele võimetekohaseid õppetegevusi. Andekate laste arengu toetamiseks viiakse läbi järgmisi tegevusi: soovitatakse lisamaterjale, tehakse individuaalselt lisatööd, suunatakse erinevate tegevuste juurde –aineringid, aineolümpiaadid, konkursid, projektid.

12.5 Tugimeetmed HEV õpilaste toetamiseks

1) Koolis rakendatakse järgmisi õppekorralduslikke meetmeid:

- 1.-9. klassi õpilaste seas õpiraskustega õpilaste väljaselgitamine, individuaalse kaardi avamine, õpiabirühmadesse määramine.
- 1.-9. klassi arvutamise-, lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilastele kuni kaks õpiabi tundi nädalas.
- 1.–9. klassi üldiste õpiraskustega laste õpetamine keelte, loodusainete ja matemaatika tundides eripedagoogilise/ õpiabiõpetaja täiendkoolituse läbinud õpetaja juures väikegrupis või individuaalselt.
- Lihtsustatud õppekaval õppivatele õpilastele vajadusel individuaalsed või väikerühma tunnid põhiainetes.
- Õpilasele individuaalse õppekava (IÕK) koostamine.
- Pikapäevarühmad 1.-4. klassi õpilastele koduste tööde täitmiseks.
- Ainealane konsultatsioon. Igale õpetajal on määratud kindel konsultatsiooniaeg.
- Kohustuslik tugiõpe õpilastele, kelle trimestri õpitulemused õppeainetes on puudulikud või kokkuvõttev hinne välja panemata.
- Rahuruumi või abiõpetaja kasutamine käitumishäire korral.
- Rajaleidja spetsialistide nõustamine.
- Individuaalne õpetamine ja väikerühma õppe rakendamine.
- Koduõppe rakendamine.

2) Õpiabi tunnid on eripedagoogilise/logopeedilise suunitlusega tunnid, kus toimub õpilaste õpioskuste kujundamine läbi psüühiliste protsesside (taju, mälu, mõtlemine, tähelepanu) arendamise.

3) Õpiabi tunnid on eelkõige ka lugemis- ja kirjutamisoskuste ning suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskuste arendamiseks. Samuti on üks eesmärke arendada suulise ja kirjaliku teksti mõistmise oskust.

4) Õpiabi tunde viib läbi eripedagoog/parandusõppeõpetaja/õpiabiõpetaja/logopeed. Õpetuses kasutatakse õppeülesannete lahendamisel nii erimetoodilisi võtteid kui ka logopeedilisi võtteid.

5) Rahuruum on mõeldud õpilastele, kes segavad kaasõpilastel õppimist. Rahuruumi saadetud õpilasele annab aineõpetaja kaasa rahuruumi suunamise teate, kuhu kirjutab tööülesande. Õpilase tunnist rahuruumi saatmise kohta teeb aineõpetaja e-kooli vastava märke. Õpilane on kohustatud aineõpetaja poolt kaasa antud tunniülesande ära tegema ja enne tunni lõppu koos tehtud ülesandega aineõpetaja juurde tagasi minema ja ülesande

esitama. Kui rahuruumi suunatud õpilane kohale ei jõua, on põhjusest puudumine. Päeva lõpuks toob aineõpetaja õppealajuhataja või direktori juurde suulise selgituse õpilase rahuruumi suunamise põhjustest.

- 6) Individuaalsed tugiõppetunnid määratakse trimestri lõpus nendele õpilastele, kelle trimestri õpitulemused õppeainetes on puudulikud või välja panemata. Kohustuslikus tugiõppetunnis täidab õpilane õpetaja poolt antud õpiülesandeid, mida kontrollitakse ja hinnatakse. Tugiõppetunnid ja seal saadud hinded märgitakse tugiõppetundide päevikusse.
- 7) Individuaalne õppekava (IÕK) on hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK võimaldab õpilase õpetamisel teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas.
- 8) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab kooli õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 9) Koduõpe on lapsevanema taotlusel või lapse tervislikest põhjustest tulenev õpilase elukohas toimuv õpe. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse õpilasele, kellel on raske funktsioonihäire, haigus või puue ning kelle õppetöö läbiviimiseks erivajadusest tulenevalt puuduvad koolis võimalused ja tingimused. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel. Otsuse õpilasele tervislikel põhjustel koduõppe rakendamise kohta teeb kooli direktor käskkirjaga.
- 10) Koduõpet vanema taotlusel rakendatakse lapsevanema poolt direktorile esitatud kirjaliku taotluse alusel. Taotluses tuleb näidata koduõppel viibimise põhjused ja andmed isiku kohta, kes hakkab last õpetama. Otsuse vanema taotlusel koduõppe rakendamise kohta teeb õppenõukogu.
- 11) Pikapäevarühmas pakutakse õpilasele järelvalvet õppetööst vabal ajal; pedagoogilist juhendamist kodutööde täitmisel; pedagoogilist suunamist õppest vabal ajal; huvitegevust huvide arendamisel. Õpilase võib suunata pikapäevarühma, kui tegu on süstemaatilise kodutööde mittetäitmisega.
- 12) Esmatasandi märkaja on klassiõpetaja/aineõpetaja, kelle pädevuses on õpilaste õpivõimete, sotsiaalsete oskuste, käitumise ja tundeelu hindamine. Kui õpetaja oma meetodiliste vahendite rakendamine ei anna piisavalt tulemusi, konsulteerib õpetaja HEV koordinaatoriga, kes avab õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaardi.
- 13) Õpilaste puhul, kelle õpivõimed, sotsiaalsed oskused või käitumine ei parane vaatamata osutatud koolipoolsetele teenustele, korraldab HEV koordinaator vestluse õpilase vanematega. Vestluse eesmärk on soovitada vanematel pöörduda õpilasega Rajaleidja spetsialistide nõustamisele ja/või nõustamiskomisjoni poole õppekorraldust puudutavate täiendavate soovitude saamiseks.

13.KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

Karjääriteenuste korraldus koolis keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjääri-valikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel.

Taotletakse, et õpilane:

- teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

(1) Õppesisu

Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.

Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon. Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine. Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Analüüsib enda isiksust; eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega; kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.

(2) Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja järgmiste vahendite kasutamine:

- erinevad töölehed, küsimustikud;
- karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus kooli raamatukogus väljapanekuna;
- arvutiklassi kasutamine veebist karjääriplaneerimisalase info otsimiseks (rajaleidja.ee jt);
- karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

(3) Karjääriteenuste korraldamiseks teeb Tori Põhikool koostööd Eesti Töötukassa Pärnumaa osakonna karjäärispetsialistidega, kooli vilistlaste, valla ja Pärnumaa ettevõtjatega ning järgmise astme õppeasutustega.

(4) Karjääriteenuste korralduse koordinaatorid on III kooliastme klassijuhatajad. III kooliastme klassijuhataja viib 1x nädalas klassijuhataja tunnis läbi karjääriõpetuse tunni.

(5) Eesti Töötukassa Pärnumaa osakond viib Tori Põhikooli III astme õpilastele läbi karjääriinfo ning karjäärinõustamise loenguid.

(6) Pärnumaa Kutsehariduskeskus tutvustab Tori Põhikooli õpilastele oma kooli õppimisvõimalusi pärast põhikooli või Tori Põhikooli õpilased külastavad Pärnumaa Kutsehariduskeskust, et tutvuda kohapeal sealsete õppimisvõimalustega.

(7) Gümnaasiumid tutvustavad Tori Põhikoolis oma õppeasutuse õppimisvõimalusi

(8) Tori Põhikooli vilistlased tutvustavad järgmise taseme õppeasutusi koostöös oma kooli juhtkonnaga kui ka toetudes oma kogemusele.

(9) Tori Põhikooli 9.klassi õpilased osalevad õppeasutuste lahtiste uste päevadel ning infomessidel.

(10) Kui õpilane on jõudnud selgusele, mis laadi tööd ta oma iseseisvas elus tahaks teha, on aeg valida, kas õppida edasi:

- gümnaasiumis (sobib, kui noorele meeldib õppida teoreetilisi õppeaineid, arutleda, lahendada mõttetööd nõudvaid ülesandeid, lugeda ja uurida);
- kutseõppes (sobib, kui noor soovib saada nii praktikat kui ka teooriat ja spetsialiseeruda kindlale alale. Annab ettevalmistuse, et olla hea töötaja mõnel praktilisel elualal);
- kutsekeskharidusõppes (annab noorele peale kutseoskuste keskhariduse);
- põhihariduse nõudeta kutseõppes (selle õppe alustamiseks ei seata haridustaseme piiranguid, õpe kestab 2,5 aastat);

- lihtsustatud õppekavaga kutseharidusõppes ja toimetuleku õppekavaga kutseharidusõppes (tagavad erivajadusega noorele võimaluse omandada esmast kutseharidust).

14.ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

(1) Tori Põhikooli klassi- või aineõpetajad:

- jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele;
- selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused (vajadusel kasutavad koostööd spetsialistidega) õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks;
- valivad sobivad õppemeetodid ning viivad läbi diferentseeritud õpet
- tagavad õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool ainetunde (konsultatsioonitunnid).

(2) Tori Põhikooli õpetaja/tugispetsialist nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(3) Tori Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse koostöös Pärnu Töötukassa karjäärinõustajaga.

(4) Tori Põhikool tagab õpilasele ning vanematele:

- teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta (kooli kodulehel, e-koolis, kooli stendidel);
- juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes (õpetajate konsultatsioonide ajad kooli koduleheküljel, arenguvestlused);
- trimestri algul ja/või poolaasta algul teavitamise peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest (lastevanemate koosolek, klassijuhatajate infolehed).

(5) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja õpilase vanemad. Arenguvestlust viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluse korraldamise tingimustele ja korrale.

(6) Kool korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse.

15.ÕPETAJATE KOOSTÖÖJA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

15.1 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

- 1) Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi õpilaste omapära, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse ning lisab käesoleva õppeaasta 1.oktoobriks töökava üldkausta.
- 2) Õpetaja koostab iga klassi ja aine kohta, kus ta tunde annab töökava. Töökava koostamise aluseks on Tori Põhikooli õppekava üldosa ja ainekava.
- 3) Töökavas tuuakse välja tunni järjekorra number, õppesisu (sisu tuleneb ainekavast, mitte õpikust), õpitegevus, õpitulemus ehk õpiväljund (tuleneb ainekavast, mitte õpikust), ja hindamismeetod (soovituslikult 2 viimast verbide abil, nt kirjeldab, analüüsib, loeb joonist, demonstreerib jne) ning HEV õpilaste erisused.
- 4) Töökavade ees on toodud õppe ja kasvatuse eesmärgid ja kasutatav õppematerjal (ei pea olema õpik ja tv).

5) Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt võib täieneda ja muutuda.

15.2 Projektide kavandamise põhimõtted

- 1) Projektid kavandatakse üldjuhul enne õppeaasta algust.
- 2) Projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava õpitulemustega.
- 3) Projekte võivad kavandada ja algatada õpetajad, ringijuhid või mingi muu töörühm.
- 4) Projektid esitatakse juhtkonnale, kes teeb ettepanekud ülekoolliste projektide kooli üldtööplaani lisamiseks.
- 5) Õppenõukogu kinnitab kooli üldtööplaani iga uue õppeaasta alguses
- 6) Tori Põhikoolis võib kavandada ja viia läbi järgmiseid projekte:
 - õppe ja kasvatuse eesmärgilisi – üldpädevuste ja ainepädevuste arendamiseks;
 - klassidevahelisi – mitme klassi ühissündmused (sport, lektorid, ekskursioonid, õppekäigud, teatrikülastused);
 - ülekoollisi – viiakse läbi traditsioonilisi üritusi, mis on lõimitud erinevate ainete ja läbivate teemadega;
 - koolidevahelistes, maakondlikes ja üleriigilistes projektides osalemine – klass/kool teeb valikuid haridusministeeriumi, erinevate ühingute ja organisatsioonide väljapakutud projektide vahel, milles osaleda;
- 7) Projektid võivad olla:
 - uurimisprojektid – on suunatud teadmiste hankimisele
 - teostusprojektid – on seotud uue objekti loomisega või ürituse ettevalmistamise ja läbiviimisega;
- 8) Kõikidel projektidel on kindlaks määratud eestvedaja, kelle ülesanne on koostöös kaasatud rühmaga määratleda projekti (ürituse) eesmärgid lähtuvalt üldpädevustest.
- 9) Projektid kavandatakse kirjalikult, esitatakse direktorile järgides alljärgnevat struktuuri:
 - Kirjeldada, millised on projekti eesmärgid.
 - Näidata tegevused eesmärkide saavutamiseks (tulemused).
 - Koostada tegevustele detailne ajakava, mis sisaldab ka vastutajaid. Igale tegevusele on ajakavas üks konkreetne vastutaja, kes võib teisi vajadusel kaasata, aga kes jälgib, et antud tegevus saaks tähtajaks ja kvaliteetselt tehtud.
 - Kirjutatud projekti kavand peab olema suhteliselt lühike, et seda oleks võimalik kergesti tervikuna haarata ja hästi liigendatud, nii et oluline on selgelt esile toodud.
- 10) Kavandatud projektile annab hinnangu koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud.
- 11) Kui koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud on projekti heaks kiitnud, siis lisatakse projekt üldtööplaani ning asutakse seda teostama.

16.KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

16.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

Õppekava arendustöö on pidev protsess. Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

16.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

- 1) Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

- 2) Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

16.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele

- 1) Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele.
- 2) Kooli direktor vaatab hoolekogu, õppenõukogu ja õpilasesinduse arvamused läbi. Kui hoolekogu, õppenõukogu või õpilasesindus on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

16.4 Kooli õppekava kehtestamine

- 1) Kooli õppekava kehtestajaks on kooli direktor. Kooli õppekava kehtestamine toimub käskkirjaga.
- 2) Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

16.5 Kooli õppekava avalikustamine

- 1) Kool avalikustab kooli õppekava kooli veebilehel.